ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за по-добър живот

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013

UNESCO

Министерство на околната среда и водите

НАЦИОНАЛЕН ПАРК ПИРИН

proles engineering Ltd.
ISO 9001-2008
Certified Company

РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА НАЦИОНАЛЕН ПАРК „ПИРИН“ ЗА ПЕРИОДА 2014-2023 Г.

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г.

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ЧАСТ 1: ОПИСАНИЕ И ОЦЕНКА НА ПАРКА – ТРЕТИ МОДУЛ

26.11.2014 Г. - РАБОТНА СРЕЩА НА ЕКСПЕРТНО НИВО
27.11.2014 Г. – СЕМИНАР СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОБЩЕСТВЕНИЯ КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ КЪМ ДИРЕКЦИЯ „НП ПИРИН“
гр. Разлог

т. 1.18. КУЛТУРНО – ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО:

Културно-историческият ресурс в Национален парк “Пирин” и прилежащите му територии

арх. Галина Пировска
експерт “Недвижимо културно наследство”

www.pu-pirin.com
e-mail: office.pupirin@gmail.com

Актуализираната информацията на недвижимото културно наследство на територията на НП “Пирин“ и прилежащите му територии , показват ,че потенциалът на този важен ресурс на „културен” туризъм е в процес на разкриване и развитие в два фокуса - главните входове/изходи към парка
общините Банско/Разлог и Сандански.

На територията на общините Банско и Разлог са регистрирани има 25 архитектурно-художествени и 10 археологически обекти, в община Сандански - 44 архитектурно-художествени и 17 археологически обекти, които притежават висока културно-историческа стойност и потенциал за социализация и туризъм.

В ход са реализации на много проекти, финансирани по европейски фондове за превръщането на досега неизвестни археологически и архитектурни комплекси в туристически продукт.

1303 - гр. София; ул. „Пиротска“ 64; тел.: 986 70 02; факс: 986 67 81; e-mail: info@proles.bg

Изцяло ново изследване е създаването на

Карта на локализациите на археологическите обекти на територията НП“Пирин“.

Създадена е по официална информация от АИС „Археологическа карта на Република България”, която се съхранява и управлява от Националния археологически институт с музей при БАН.

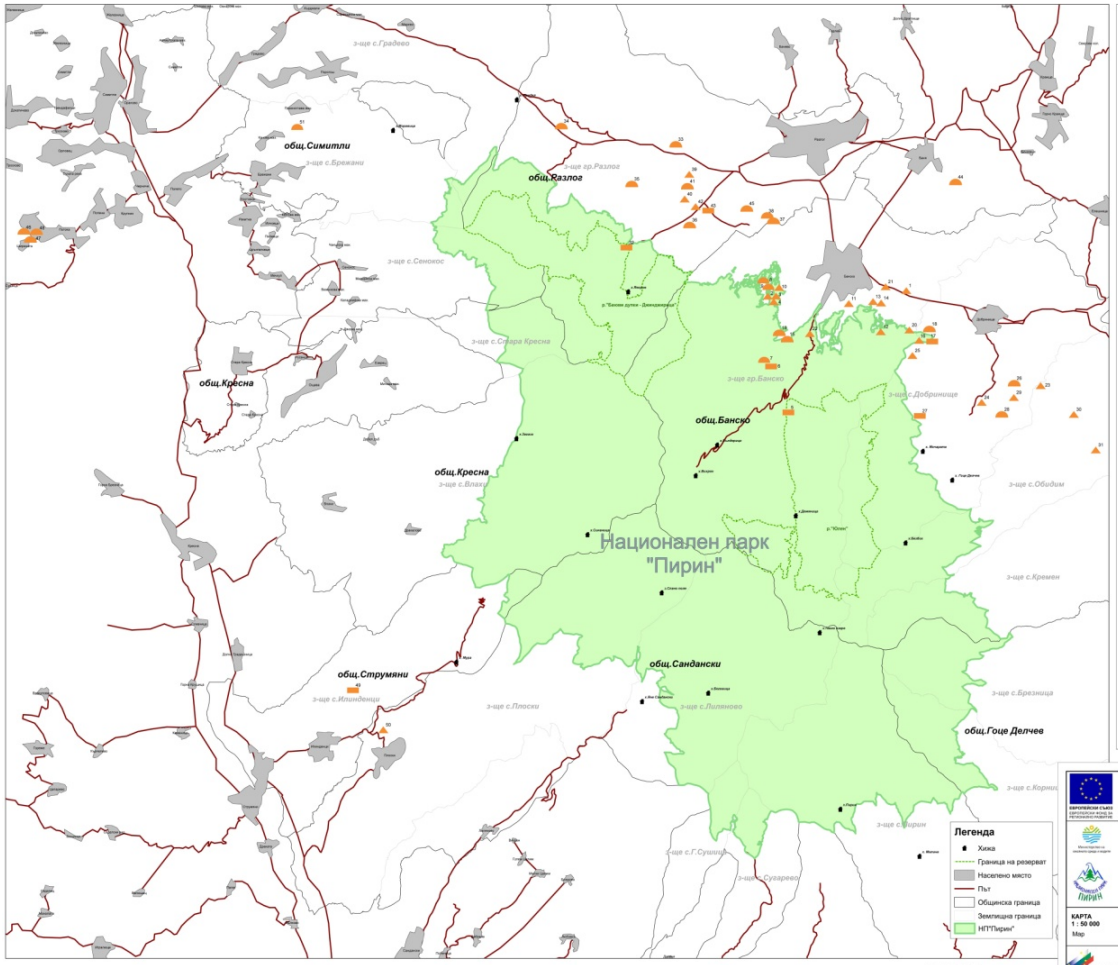

Легенда - археологически обекти:

1.Късносредновековна църква и параклис от Възраждането
2.Култова постройка (манастир) Възраждане
3.Параклис Възраждане
4.Ранохристиянска и средновековна църква и некропол
5.Тракийска крепост
6.Тракийска крепост
7.Античен некропол
8.Антично селище
9.Античен некропол
10.Ранохристиянска църква и средновековен параклис
11.Тракийско светилище
12.Светилище
13.Светилище и параклис
14.Светилище късна античност
15.Некропол
16.Тракийско светилище и ранохристиянска църква
17.Късноантична крепост
18.Могилен некропол
19.Селище,
20.Култова сграда
21.Параклис
22.Параклис
23.Църква
24.Селище
25.Селище
26.Селище
27.Крепост
28.Селище
29.Параклис
30.Параклис
31.Параклис
32.Късноантична крепост
33.Късноантично селище
34.Късноантично селище
35.Надгробна могила
36.Късноантичен некропол
37.Антично селище
38.Надгробна могила
39.Ранохристиянска и средновековна църква
40.Средновековна църква - Балата църква
41.Антично и средновековно селище
42.Средновековна църква - Писаната църква
43.Антично и средновековно селище
44.Късноантичен некропол
45.Късноантично селище
46.Антично селище
47.Надгробна могила
48.Надгробна могила
49.Антично селище и път
50.Средновековна крепост манастир църква и път
51.Късноантичен некропол

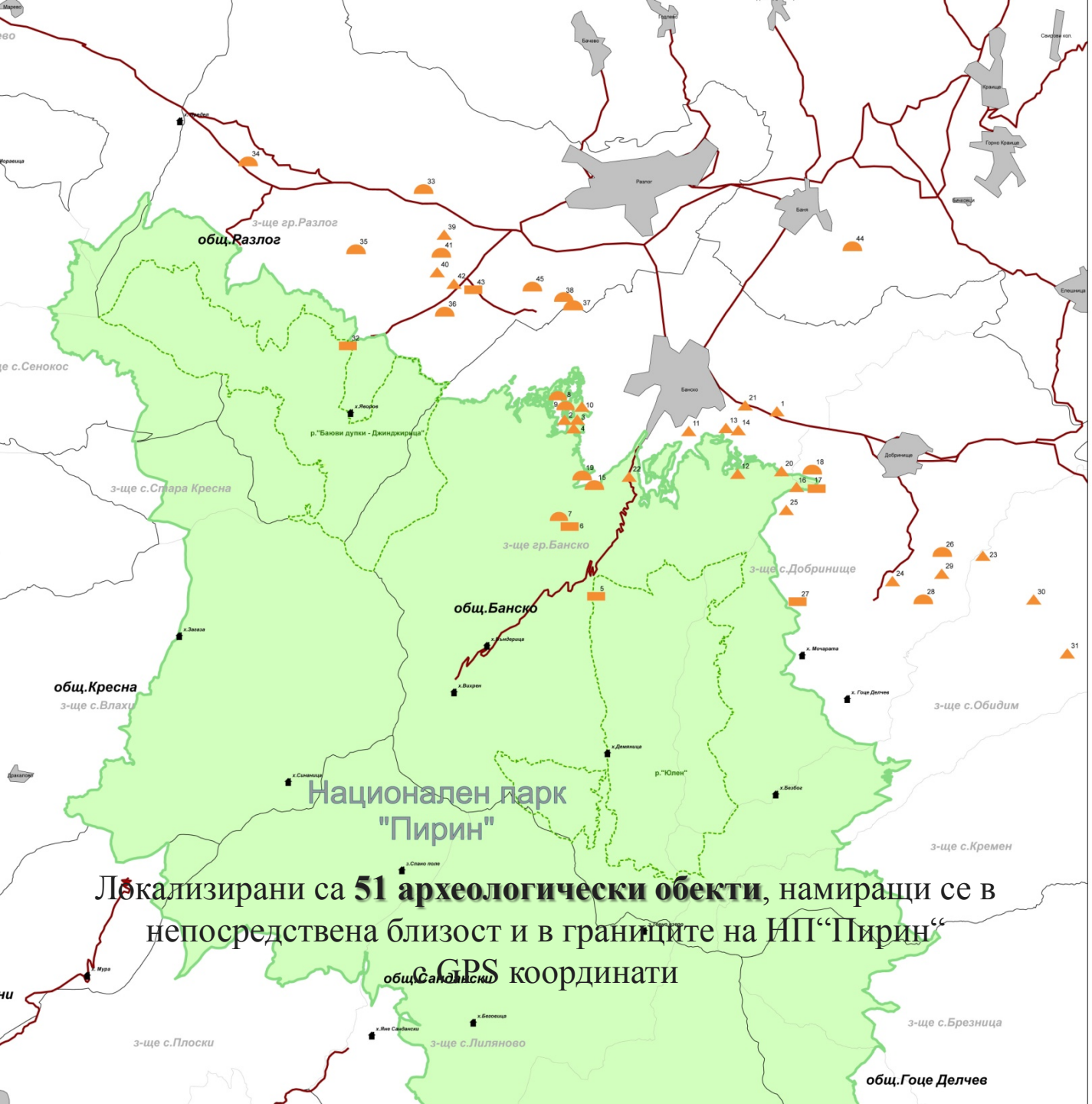

Локализирани са **51 археологически обекти**, намиращи се в непосредствена близост и в границите на ИП“Пирин“ с GPS координати

Легенда - археологически обекти:

1.Късносредновековна църква и параклис от Възраждането
2.Култова постройка (манастир) Възраждане
3.Параклис Възраждане
4.Раннохристиянска и средновековна църква и некропол
5.Тракийска крепост
6.Тракийска крепост
7.Античен некропол
8.Антично селище
9.Античен некропол
10.Раннохристиянска църква и средновековен параклис
11.Тракийско светилище
12.Светилище
13.Светилище и параклис
14.Светилище късна античност
15.Некропол
16.Тракийско светилище и раннохристиянска църква
17.Късноантична крепост
18.Могилен некропол
19.Селище,
20.Култова сграда
21.Параклис
22.Параклис
23.Църква
24.Селище
25.Селище
26.Селище
27.Крепост
28.Селище
29.Параклис
30.Параклис
31.Параклис
32.Късноантична крепост
33.Късноантично селище
34.Късноантично селище
35.Надгробна могила
36.Късноантичен некропол
37.Антично селище
38.Надгробна могила
39.Раннохристиянска и средновековна църква
40.Средновековна църква - Бялата църква
41.Антично и средновековно селище
42.Средновековна църква - Писаната църква
43.Антично и средновековно селище
44.Късноантичен некропол
45.Късноантично селище
46.Антично селище
47.Надгробна могила
48.Надгробна могила
49.Антично селище и път
50.Средновековна крепост манастир църква и път
51.Късноантичен некропол

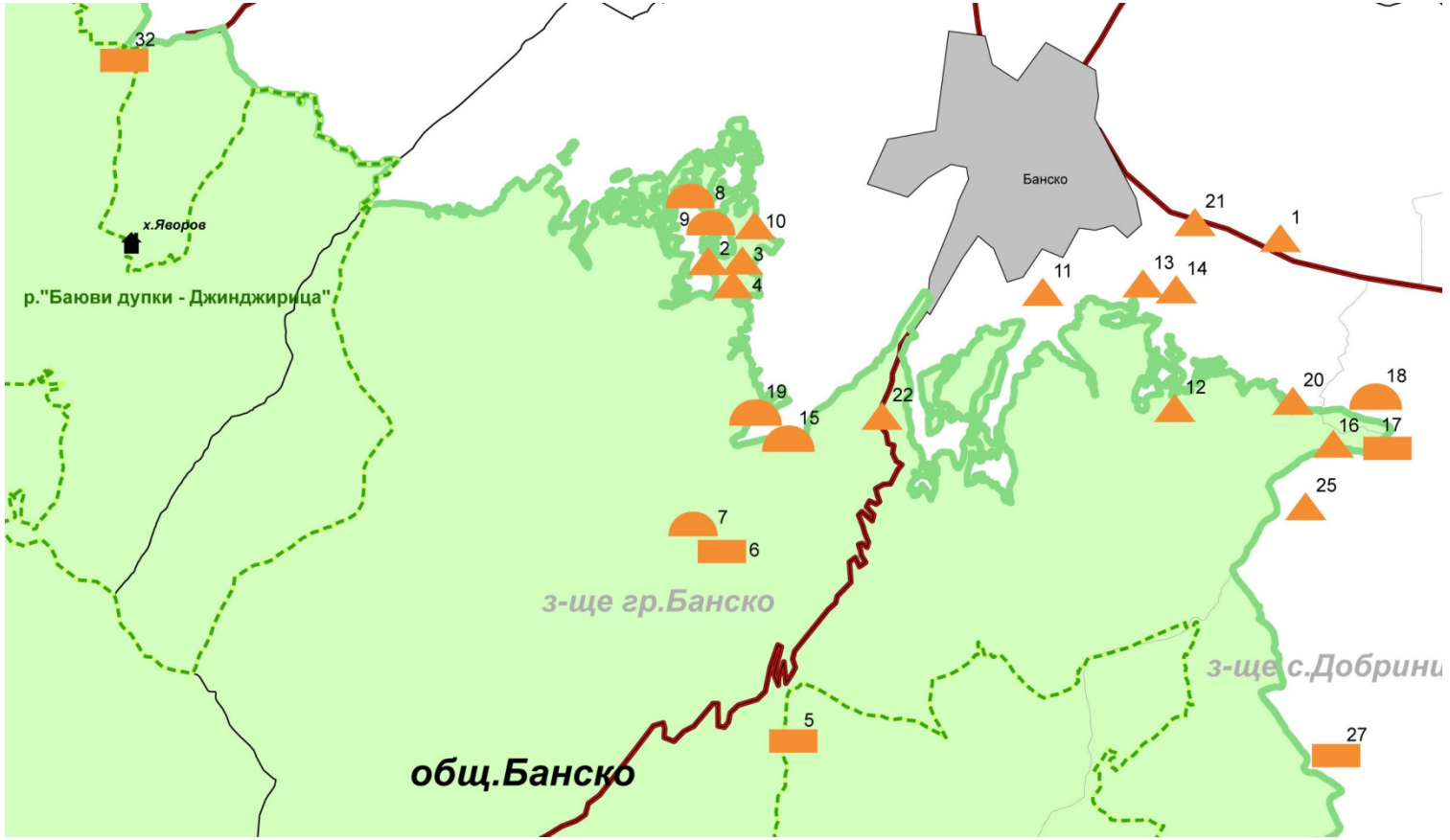

От тях **17 обекта** се намират **вътре** в територията на парка.

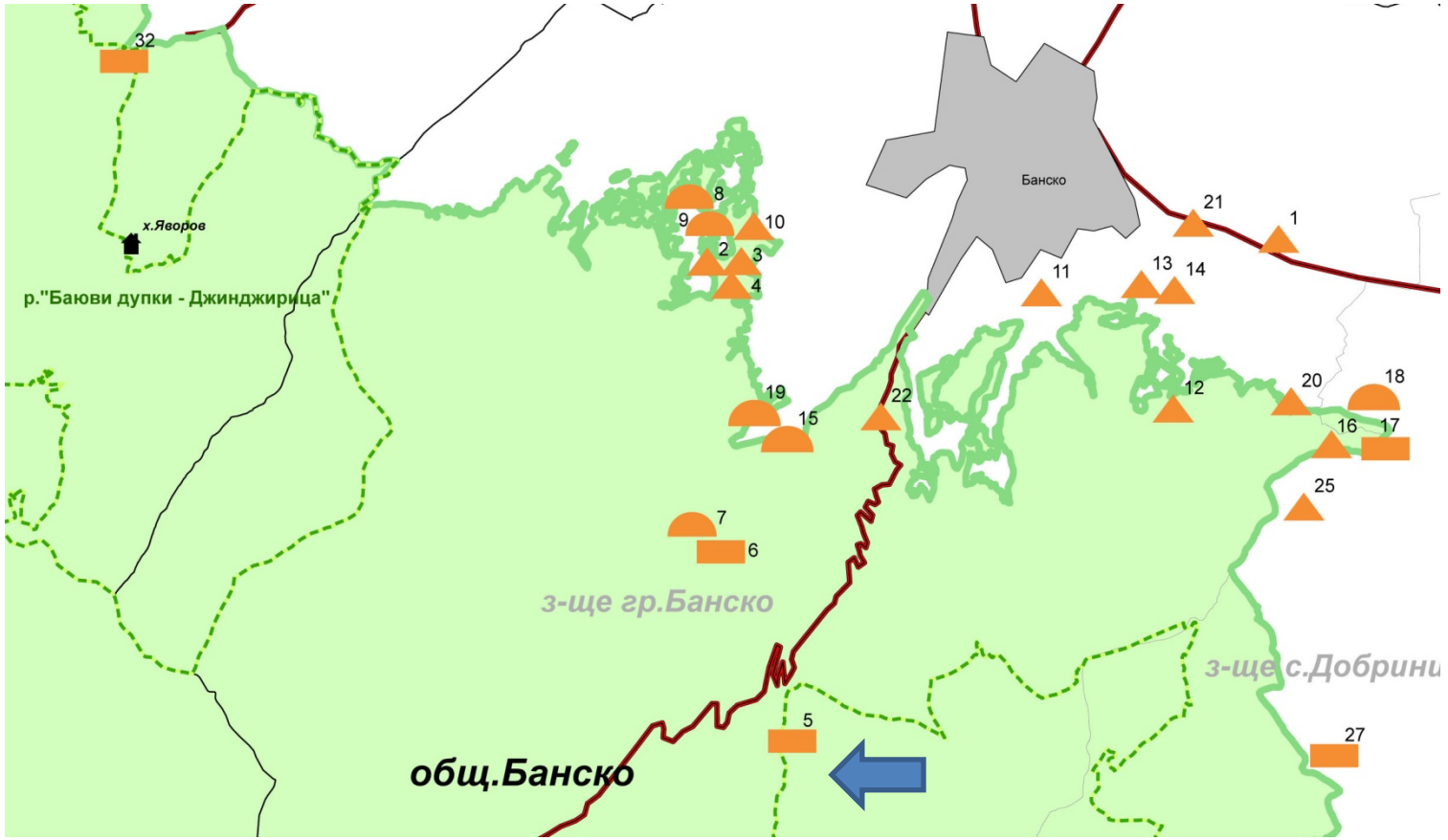

2 обекта са в резерватна територия:

„Тракийска крепост, м. Градището“ - в резервата „Юлен“

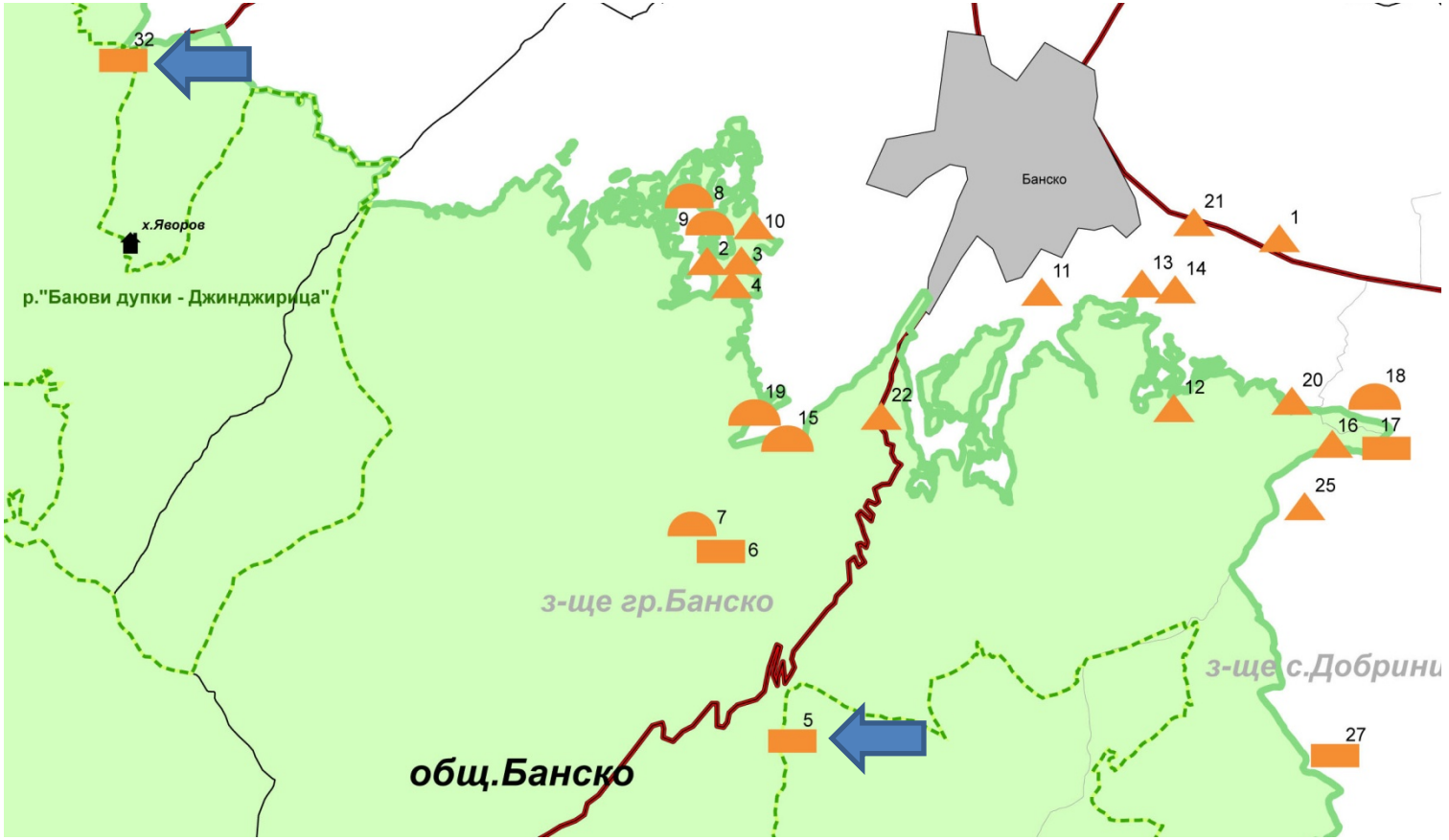

и „Късноантична крепост, м. Калята“ - в резервата"Баюви дупки – Джинджирица“

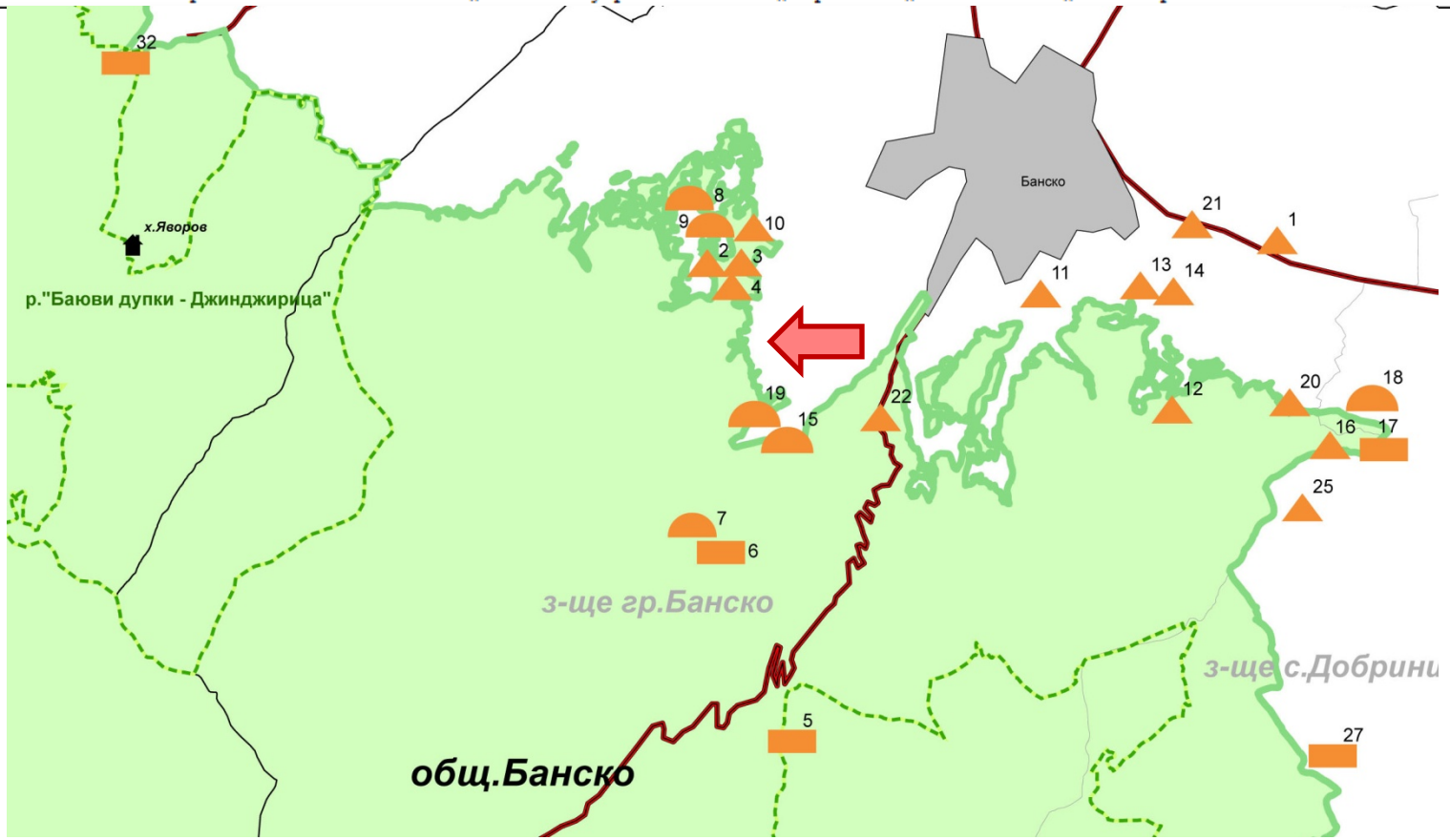

От намиращите се на територията на парка археологически обекти, само три са били проучвани с разкопки: №4. „Ранно-християнска и средновековна църква и некропол, м. Шипотско, Археологически разкопки 1990-1992г. с научен ръководител Андрей Меламед.

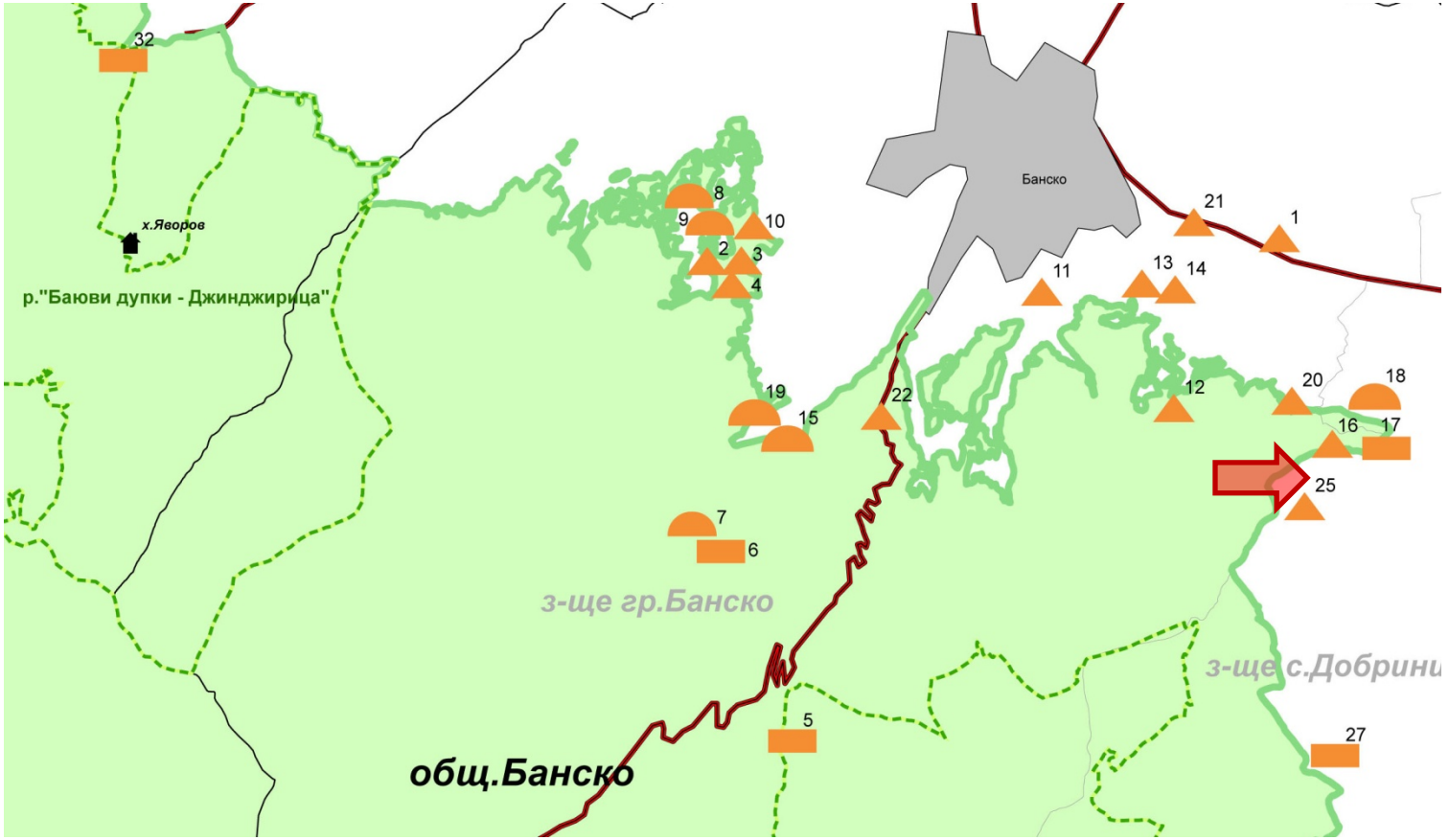

№16. „Тракийско светилище и ранно-християнска църква, м. Св. Никола”. Археологически разкопки с научен ръководител В. Баряков от 2003г.

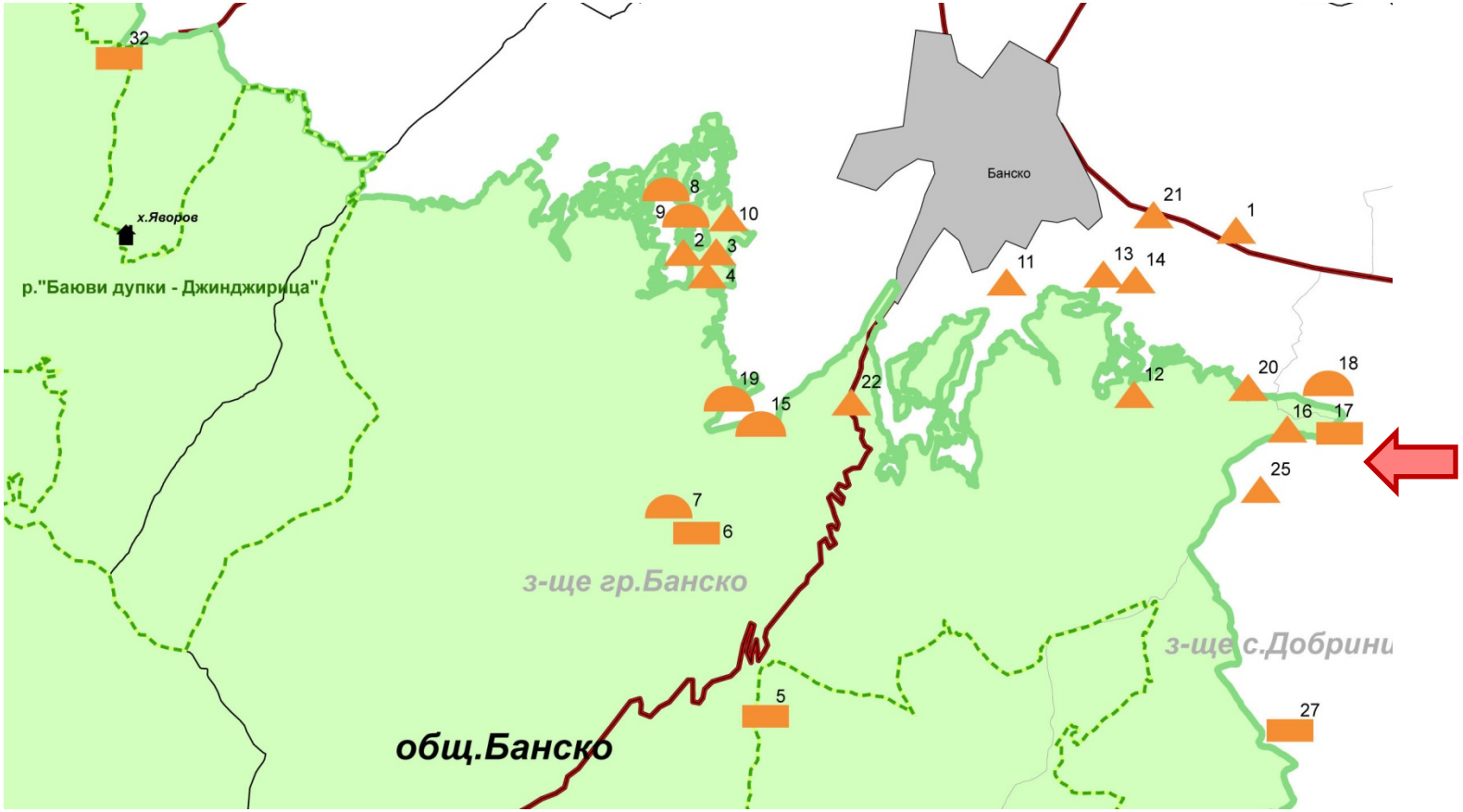

№17. Късно-антична крепост, м. Св. Никола,
Археологически разкопки с научен ръководител В. Баряков от 2003г.

Само за един обект: „Ранно-християнска и средновековна църква и некропол, м. Шипотско“ има определени граници и режими на опазване.

Наредба №Н-12/21.11.2012г. на Министерството на културата за реда за идентифициране, деклариране, предоставяне на статут и за определяне на категорията на недвижимите културни ценности, за достъпа и подлежащите на вписване обстоятелства в Националния регистър на недвижимите културни ценности.
В сила от 11.12.2012г. Обнародвана в ДВ. бр.98 от11 декември 2012г.

Чл.16. (1) В 20-дневен срок от постъпване на искането по чл.15, ал.2 Министърът на културата издава заповед за състава и дейността на междуведомствената комисия.

(2)В комисията по ал.1се включват представители на:

1. Министерството на културата;
2. Министерството на регионалното развитие и благоустройството;
3. Министерството на земеделието и храните – за НКЦ, разположени извън урбанизирани територии;
4. **Министерството на околната среда и водите – за НКЦ, разположени в защитени територии по Закона за защитените територии и защитени зони по Закона за биологичното разнообразие;**
5. Областна администрация, на територията на която се намира НКЦ;
6. Изпълнителната агенция по горите – за НКЦ, разположени в горски територии;
7. Агенцията по геодезия, картография и кадастър;
8. Общинска администрация, на територията на която се намира НКЦ;
9. Националния институт за недвижимо културно наследство;
10. Центъра за подводна археология – за археологически културни ценности под вода; 11.Националния археологически институт с музей при БАН-за археологически НКЦ;
12. Регионални /или общински музей;

- **Археологическото наследство е ограничен и невъзстановим ресурс!!!**

- В последните години започва да се налага разбирането, че не всички археологически обекти трябва да бъдат разкопани, за да бъдат опазени за бъдещите поколения.

- Информацията за наличието на археологически обекти на територията парка има важна **превантивна роля за ефективното и балансирано опазване на културните и природни ценности**.

- Всички бъдещи проекти за опазване и развитие на НП“Пирин“ следва да съобразяват тези данни.

- Необходимо е да бъдат допълнени режимите и нормите, общовалидни за цялата територия на националния парк, като:

„на цялата територия на НП Пирин се разрешават: 4)Научни изследвания и **действия по проучване и опазване на археологически обекти**.“

Как трябва да приемем археологическите обекти, намиращи се в Националния парк “Пирин”?
Като пречка, затруднение, предизвикателство -
или като нови възможности?

Конвенцията за Световното културно и природно наследство ни задължава да търсим **баланс, хармония и устойчивост** на опазването на природата и намиращите се в нея културни и исторически ценности!

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за по-добър живот

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013

UNESCO

Министерство на околната среда и водите

НАЦИОНАЛЕН ПАРК ПИРИН

proles engineering Ltd.
ISO 9001-2008
Certified Company

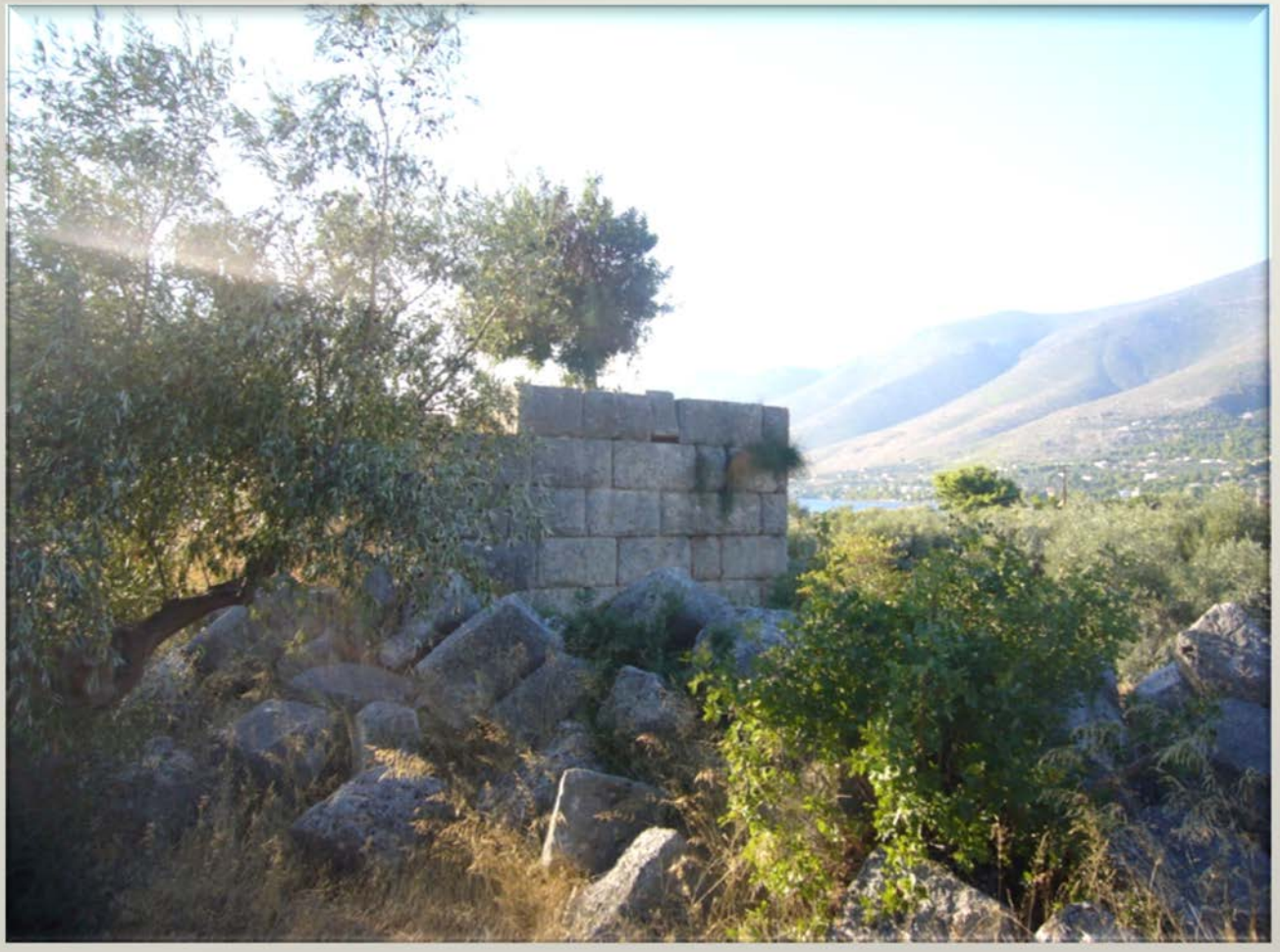

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

www.pu-pirin.com
e-mail: office.pupirin@gmail.com